K. K. STAATSANWALTSCHAFT MARBURG
Eingelangt am 12 AUG 1915
mit — Beilagen 8 h 15 d.m.

32. Številka. Maribor, dne 12. avgusta 1915. XLIX. tečaj.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

[illegible] a poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. [illegible] leta na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega [illegible] poročila naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5 — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Ti inserati [illegible] enostopne petitvrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala [illegible]“ [illegible] 5 vin. [illegible] vsaka petitvrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Živel naš cesar!

Predno izide prihodnja številka našega lista, bodo avstrijski narodi slavili 85. rojstni dan našega presvitlega cesarja. Na Slovenskem Štajerju se bo vsled odredbe lavantinskega knezoškofa obhajal dan 18. avgusta posebno slovesno in s prisrčno pobožnostjo. Zahvaljevali bomo Gospoda vojskinih trum, da je uslišal naše goreče prošnje, ki smo jih s svojim cesarjem vred v neomajenem zaupanju pošiljali do Njega, da je blagoslovil hrabro avstrijsko armado ter ji podelil vstrajnost in uspehe. Prosili bomo Boga, da tudi v nadaljnih bojih ne obrne svojega obraza od nas, ampak, da nam nakloni končno zmago in toli zaželjeni splošni in trajni mir.

Slovenci bomo letošnji cesarjev rojstni dan obhajali s posebno globoko radostjo in slovesno zadovoljnostjo. Mi vemo, da je naš cesar prepričan o popolni udanosti in neskaljeni zvestobi našega slovenskega naroda, mi vemo tudi, da z očetovsko ljubeznijo in zahvalnostjo občuduje junaštvo naših slovenskih vojakov, ki se bore zanj in za Avstrijo na jugu in na severu. Cesar nam zaupa in mi ga ljubimo s srcem in z dejanji.

Z velikimi zmagami, ki jih ravnokar slavi naša avstrijska armada s svojim zaveznikom na Rusko' Poljskem in na jugu, gre Avstrija novi bodočnosti nasproti. V mladostnih letih je cesar moral z močjo in modrostjo urediti in spraviti v mirni tok življenja se peneče avstrijske narode, sedaj ob večeru njegovega življenja se mu ponuja prilika, da z zmagami povečano Avstrijo postavi na skalnata tla, na katerih bo kljubovala na veke vsem zunanjim in notranjim sovragom. Še bolj kot prej bo dana narodom priložnost, da se na podlagi svojih narodnostnih posebnosti prosto razvijajo in krepko dvigajo kvišku do sreče in blagostanja. V žaru veselja nad sijajnimi zmagami se pomlaja naša Avstrija in se pripravlja, da začne prerojeno, novo življenje.

Slovenci smo bili med jugoslovanskimi narodi cesarju in Avstriji vedno brezpogojno udani in zvesti. Zato smo postali skala, na katero in okoli katere se bo na jugu zidala povečana in prerojena Avstrija. Naša zvestoba in junaštvo slovenskih mož in mladeničev sta oni čednosti, ki nam otvarjata novo bodočnost. Zato pa bomo tudi nadalje ohranili udanost in zvestobo do visoke cesarske hiše.

Prihodnjo sredo dne 18. avgusta bomo štajerski Slovenci v trumah sledili klicu svojega škofa. Iz vseh prižnic bodo donele izpodbudne besede v srca vernikov. In iz vseh src se bodo vzdigovale proti nebu globokosrčne molitve, da bi bival najbogatejši blagoslov nad drago glavo našega presvitlega cesarja, nad njegovo armado in nad celo Avstrijo!

Spodnještajerski junaki na Doberdobski planoti.

Korporal **Ivan Ribič**, doma iz **ptujske okolice**, nam piše z Doberdobske gorske planote:

Taborili smo dalj časa v ozkih skalnatih soteskah. Zunaj na fronti je vsled napetosti prejšnjih dni nastopil lahek odmor na obeh straneh. Ta počitek nam je dajal slabe slutnje. Sovražnik se je pripravljal na nove silnejše napade. Nismo se varali. V nedeljo 18. julija je bilo krasno jutro. Komaj je solnce poslalo svoje prve žarke na vrhove hribov naših utrdb, že so začeli sovražni težki topovi grometi in metati svoj ogenj. Okrog devete ure se razvije srdit topničarski boj ob celi fronti, v katerem se je spet izkazala naša vedno izvrstna artilerija ter vstrajnost in smelo junaštvo naše pehote. Usodna kocka je padla. Slovenci domačega pešpolka št. ... smo stopili na pozorišče na najbolj kritičnem mestu, kjer je hotel sovražnik predreti. Tukaj se je pokazalo spet junaštvo slovenskih oddelkov. Komaj smo začeli prodirati, že je sovražnik zapuščal pred kratkim pridobljene postojanke.

Topničarski ogenj se je nadaljeval s tako silo, da se je zemeljska površina kar drobila in penila vsled groznih razstrelb od težkih okrajnih granat. Podnebje je potemnelo, črno-sivi oblaki so polnili ozračje, katero je bilo polno zoprnih smrdljivih plinov od užganih šrapnelov in granat. Po zraku je piskalo, tulilo in šumelo. Zemlja se je močno tresla. Iz nje pa so se dvigali ogromni valjasti stebri plinov. Kosi železja so švigali iz višine drug ob drugega ter so iskali živa bitja v najskrivnejših luknjah. Toda glej! Na zemlji so ležali skriti junaki vseh junakov, avstrijski vojaki, med njimi tudi mi spodnještajerski Slovenci. Tukaj je vojaštvo, ki si spleta nevenljive vence slave nesmrtnega spomina. Vsak je mirno, prostolušno čakal svoje usode. Poedini se je krepko zavedal prisege in kar je ž njo obljubil. Popustil ni ne mož, ne mladenič. Do zadnjih vzdihov vstraja na prostoru, ki mu je bil odkazan, da ga brani. Vsako ped zemlje je moral poškropiti sovrag obilno s krvjo, predno je hotel stopiti na njo. Nam ni bil niti kos najstrašnejši sovražni ogenj, akoravno je Italijan napenjal vse svoje peklenske moči in sile.

Prišla je noč. Nasprotnik se je nadejal prostega nočnega pohoda na naše utrdbe in mislil, da so mu granate vse lepo izčedile, kar mu je bilo neljubo. Iz prejšnjega ognja je bilo soditi, da je na naših utrdbah postala smrt gospodar. A Lah se je pošteno varal. Začeli so se silni infanterijski boji; spopadi in napadi so trajali do 3. ure po polnoči. Končno smo vendar sijajno zmagali. Sovrag je bil z velikimi izgubami odbit. Iz tega sedaj lahko vsakdo spreviđi, kako žrtvujemo mi vojaki vse svoje moči, da se obdržimo v stanovitnosti. Kličemo Vam vsem, ki ste doma: Bodite stanovitni v molitvi! Molite vedno z otroškim zaupanjem k Njemu, kateri vsakokrat ščiti pravično stvar in koji vodi tek sovražnih granat in šrapnelov, da nam ne škodujejo. Le On naj blagoslovi naše zastave in podeli našemu orožju skorajšnjo pravično zmago.

Naše geslo pa je:

Stojmo trdno za varstvo domovja,
Kot skalni hribovi Jadranskega morja.
Kot orlu enaki
Z višine prežimo,
Da v ozki soteski
Plen pridobimo.
Nasprotnik če hoče
Od nas kaj dobiti,
Z višine bo moral
Nas prej odstraniti.
Je orel višine
Vsikdar gospodar;
Tudi tega hribovja
Le mi smo vladar!

To jamči spodnještajerski slovenski pešpolk št. ..., med njimi poročevalci: Korporal Ribič, korporal Kotnik in četovodja Sagadin.

Kako vodijo naši Italijane za nos.

Pionir **Andrej Vincek**, doma iz **velikonedeljske okolice**, nam piše 7. avgusta s koroško-italijanske meje:

Dolgo časa že ni bilo poročila v našem listu, kako kaj Italijani napadajo našo bojno črto ob koroško-italijanski meji. Človek se mora včasih smejati kljub vsem neprilikam, ki se nahajajo v vojski, kadar vidi, kako „izvrstni“ topničarji da so Italijani. Mi smo se že na vse načine naučili sovražnika preslepiti, da mu napravimo več škode. Po dnevu si tako pomagamo: kjer je prazen hrib, zberemo nekaj suhih drvic, potem zakurimo, tako da se dim vali iz gozda proti nebu, a mi odidemo daleč proč. Ko polentarji zagledajo ta dim, mislijo, da tam tabori kak avstrijski bataljon. Nato začnejo pošiljati na tisti dim granate in šrapnele, da je veselje. Tudi po noči si vemo pomagati. Na hribu stoji velik steber že iz davnih časov. Tja kaj radi streljajo. Po dnevu mislijo, da je kaka trdnjava. Glavni cilj imajo sovražniki na trdnjave in sicer s svojimi težkimi topovi. Da poprej razrušijo domnevano utrdbo, še Italijanom po noči nagajamo. Da bi si poprej pridobili to „mogočno trdnjavo“, mu nastavimo po noči na steber lučico, da ima cilj, in ti ga užigajo s svojimi granatami 28 cm topov, da se kar svet trese. Taka granata stane okoli 1200 kron. Poslali so jih že na stotine, pa še niso lučice zadeli. Takí so ti topničarji! Menda so doma iz Sicilije, ker tako dobro merijo. Ta lučka že stane Italijo okoli en milijon kron. Seveda imamo tudi mi „ogromno“ škodo tukaj, pa je vendar mnogo manjša, ker nam zgori eno noč blizu za 20 vinarjev petroleja. To je tudi „lepa“ svota denarja, če se skupaj zračuni. Ne vem, če bomo mogli po zimi toliko denarja skupaj spraviti. Polentarji še bodo morali mnogo mnogo let obiskovali vojaške šole, predno bodo nas Slovence premagali.

Še eno novico Vam imam naznaniti. Morebiti še na Spodnjem Štajerskem ne veste za njo. Nekega dne sem se peljal s svojimi konjički proti mestecu U... po vojaške potrebščine. To je bilo kmalu po napovedi vojne z Italijo. Kakor je navada v armadi posebno v vojski, če nam vojakom pošljejo kak novi splošni odlok, se isti hitro pribije v obliki plakatov po hišnih oglih; kar je najbolj važno, je natisnjeno z velikimi črkami, da lahko vsak mimo grede prebere to novico. Tako sem med vožnjo opazil spet novi plakat na nekem oglu. Spet mora biti kaj novega. Postal sem radoveden. Ker je bilo predaleč vstran, ustavim konja, skočim z voza ter preberem velike besede, ki so se glasile tako-le: „Italijanski kralj je bil povzdignjen za frajtarja.“ Ker sem še imel dolgo pot, nisem imel časa, da bi bil prebral še drugi manjši tisk. Med potjo študiram te besede. Tega človeka povzdigniti do tako „visoke“ vojaške časti! Ko tako premišljujem, zmislim, da sem bral v časniku, da bo italijanski kralj sam prevzel poveljništvo italijanske armade in mornarice.

Pa Avstrijci bomo gospodu frajtarju tisto visoko šaržo stepli, potem pa bo še on nam salutiral, še bolj moški kot kak rekrut. Gospod frajtar bi bil najboljše napravil, ako bi s svojo armado lepo doma pri peči čez zimo koščice luščil in ko bi prišla spomlad, se lepo razgrnil po širni Avstriji s svojo armado ter tolkel — opeko. Pri tem delu je namreč italijanska armada še precej izurjena in praktična. Sicer Italijanom ne bom zavidal tega dela, ker ni ravno veselo, da si morajo po drugih državah kruha služiti in se potiti po opekarnah. Pa vendar bi napravil frajtar s svojo armado na ta način boljši „kšeft“, kakor pa, ko na te lučke in gole skale strelja.

Med Slovenci ni izdajalcev.

Karol Bricelj z Gorenjskega piše svoji ženi med drugim:

Italijan si zelo prizadeva, da bi prodrl našo bojno črto, a dosedaj je vse poizkuse krvavo plačal in nič dosegel. Naše izvrstne postojanke in naši hrabri vojaki jamčijo za to, da se Lahu njegovi načrti ne posrečijo. Vsi smo ogorčeni in jezni na Italijane, zato tudi prenašamo vse trpljenje, ki nas zadene v tej vojni. Primorski Slovenci so zelo dobri ljudje in nad vse zvesti Avstrijci. Človeka gane, ko sliši, kako se boje, da ne bi prišli pod Italijo, in kako žele, da bi zmagala poštena naša stvar. Med Slovenci ni izdajalcev, kakor so bili v Galiciji, pač pa vsi radi delajo in vse dajo, samo da bi bila zmaga naša. Ko človek vidi to požrtvovalnost, ga navda trdno upanje na končno zmago. Bog bo tudi v bodoče z nami!

Lahi bežijo kakor zajci.

Janko Bedrač, doma iz **Hajdina pri Ptuju**, piše dne 19. julija svojemu prijatelju Josipu Štelcar v Mariboru:

Poročam Vam smešno dogodbo, katero sem danes doživel. Imel sem priliko, da sem si ogledal z našim poveljnikom naše in ne daleč od nas tudi laške okope ali gnezda, kjer čepijo zagrizeni polentarji. Ko pridemo na višino 2312 m na strmo pečino, od koder smo imeli krasen razgled po celi koroški in laški meji, smo gazili sneg in led. Kar naenkrat dobimo od bližnjega bolj nizkega hriba nekoliko sovražnih svinčenk mimo ušes. Seveda smo se tej nadlogi umaknili za bližnjo skalo. Kar pride častniku na misel, da postavimo polentarjem za muho en kol in staro razstrgano suknjo ter pol vojaške čepice. Za obraz pa smo temu možu naslikati kos papirja. Muha za polentarja je bila gotova. Dva pionirja sta jo na sredino ska-